

6197'nin Serüveni

Bilindiği gibi 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun 18.12.1953 tarihinde kabul edilmiş ve 24.12.1953 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yürürlüğe girdiği tarihten itibaren eczacılık mesleğine düzenlemeler getiren kanun günümüze kadar eczacının mesleki itibarını korumuştur.

6197 sayılı Kanun ile tartışmaya yol açmayacak şekilde eczacılık mesleğinin sınırları belirlenmiş, kapsamı ve fonksiyonları tanımlanmıştır. Eczacı unvanını almış kişilerin yetki ve sorumlulukları kanunda açıklanmıştır. Eczanelerin açılış, kapanış, nakil, devir, çalışma biçimi ve koşulları ile denetim, kontrol ve cezai hükümleri kanunla düzenlenmiştir.

Bir eczacının birden fazla eczane açması veya mesul müdürlüğünü üzerine alması yasaklanmış, ayrıca eczacının mesleği dışında ticaret yapamayacağı gibi öğretmenlikten ve seçimle elde edilen vazifelerden başka bir iş de icra edemeyeceği kanunda kesinleştirilmiştir.

6197 sayılı Kanun ile vefat eden bir eczacının varislerinin eczacı bir mesul müdürle eczaneyi idare etmesi mümkün olup meslek grupları içinde sadece eczacılara böyle bir hak tanınmıştır.

13.10.1992 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan ve bazı maddeleri günün koşullarına göre zaman zaman güncellenen Eczaneler ve Eczane Hizmetleri Hakkında Yönetmelik, kanundaki genel tanımları açıklayarak uygulamaları düzenlemiştir. Bu yönetmelikle birlikte eczane açmak için gerekli belgeler ve işlemler açıklanmış, eczane olacak yerin özelliklerine açıklık getirilmiş, eczanelerin çalışma ve nöbet düzeni belirtilmiştir. Teftişe yetkili kişiler ve teftişin şekli bu yönetmelikle belirlenmiştir.

Günün değişen şartları ile birlikte 6197 sayılı yasada düzenlemeler yapılması zorunlu hale gelmiştir. Halen yürürlükte olan yasada yer alan eczacılık ve eczacı tanımları, o günün koşullarında geçerli olan kavram ve işlevleri içermekte olup, eczacılık biliminin gelişimi ve günümüzde eczacının sağlık hizmetleri alanındaki önemli rolünün belirlenmesi açısından yetersiz kalmaktadır. Sayısı gün geçtikçe artan eczacıların özellikle büyük şehirlerde yoğunlaşması ile bazı bölgelerde eczane açma talebinin olmaması nedeniyle eczacılık hizmetinin eksik verilmesinin önüne geçilmelidir. Bununla birlikte eczacılık hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesi, nitelikli halk sağlığı hizmeti sunulabilmesi, Avrupa Birliği Eczacılık Mevzuatı'na ve günümüz koşullarına uyum sağlanabilmesi amacıyla yeni yasa tasarısı gündeme gelmiş ve çalışmalar başlamıştır.

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte eczacılık yapma hakkını haiz eczacılar ile Eczacılık Fakültelerinde okumaya hak kazanmış öğrenciler hakkında, nüfusa göre eczane sınırlamaları, nakil ve bir defaya mahsus devir ile ikinci eczacı olarak çalışma ile ilgili hükümler uygulanmaz."

6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun'un güncelleştirilerek mesleki gelişmelere uyarlanması amacıyla Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 27.05.1996 tarihli çağrısı üzerine Türk Eczacıları Birliği 29-30. Dönem Merkez Heyeti ile Genel Müdürlükte bir toplantı yapılmış ve toplantıda 6197 Sayılı Kanun değişikliği konusunda ilkeler ve görüşülecek konular saptanmıştır. Toplantının ardından TEB tarafından oluşturulan komisyon çalışmalarına başlamıştır. Bu komisyonun mevcut kanunu gözden geçirerek yeniden düzenlediği taslak metin 29-30. Dönem Bölgelerarası Toplantı, Başkanlar Danışma Kurulu toplantıları ile Merkez Heyeti toplantılarında değerlendirilmiş ve 65 maddeden oluşan taslağa son şekli verilmiştir.

Bu taslakta eczacı, eczacılık, yardımcı eczacı, uzman eczacı, sorumlu müdür, muvazaalı eczaneler gibi pek çok tanıma yer verilmiştir. Eczacının yetki ve sorumlulukları kapsamlı bir şekilde açıklanmıştır. Eczane dışında satılmayacak tıbbi müstahzar, ecza ve kimyevi maddelere açıklık getirilmiştir. Nüfusa göre eczane kısıtlaması getirilmiş ve ayrıca eczaneler arasında olması gereken mesafeler belirlenerek eczacılık hizmetinin tüm yurtda eşit dağılımı amaçlanmıştır. Eczacılık fakültelerinden mezun olan eczacıların sorumlu müdür olabilmesi için bir yıl müddetle yardımcı eczacılık yapma zorunluluğu getirilmiş, ayrıca eczacılara zorunlu meslek içi eğitim programları verilerek sağlık hizmetinin kalitesinin sürekliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Hastane eczaneleri de yasa taslağı ile düzenleme altına alınmıştır. 70 yaşını doldurmuş eczacıların bir yardımcı eczacı ile çalışmaları yasa taslağında zorunlu hale getirilmiştir.

6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Tasarı Taslağı 31. Dönem Merkez Heyeti tarafından 1998 yılında Sağlık Bakanlığı'na iletilmiştir. Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü ile Hukuk Başmüsavirliği taslak üzerinde çalışmalar yapmıştır.

18.04.1999 tarihindeki seçimlerden sonra kurulan Hükümetin yasa hakkında yeni bir çalışma yapacağı gündeme geldikten sonra yasa taslağı Sağlık Bakanlığı'na tekrar su-

nulmuştur. Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı Türk Eczacıları Birliği'ne gönderilmiştir. Söz konusu taslak TEB 31. Dönem Merkez Heyeti 7. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısında değerlendirilerek olumsuz görüşlerini Bakanlığa iletmışlerdir.

Eczacılık mesleğinin itibarını kaybetmesine yol açan en büyük etken şüphesiz ki muvazaalı eczanelerin varlığıdır. Güncellenmesi için çalışılan yasa ile eczacıların bu en önemli sorununun önüne geçilmesi beklenirken Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan yasa tasarısı taslağı ile eczane ruhsatlarının İl Sağlık Müdürlüğüne verilmesi, dolayısıyla eczacı odalarının muvazaa araştırmaları konusunda pasifleştirilmesi kabul edilemez bulunmuştur.

33. Dönem Merkez Heyeti 29.01.2002 tarihinde Kanun üzerinde çalışma yapmak üzere bir komisyon oluşturmuştur. Kasım 2002'de yapılan genel seçimin ardından hazırlanan yasa tasarısı 07.02.2003 tarihinde Sağlık Bakanlığı'na sunulmuştur. Bu tarihten sonra Bakanlık ile Türk Eczacıları Birliği görüş bildirmek suretiyle yasa tasarısında gerekli düzenlemelerin yapılması için çalışmışlardır.

Yasa tasarısı taslağında yer alan nüfusa göre eczane kısıtlaması, hizmetin tüm yurttan eşit dağılması açısından önem taşımaktadır.

34. Dönem Merkez Heyeti'nin Sağlık Bakanı Prof.Dr.Recep Akdağ ile yaptığı görüşmeler sonucunda 6197 sayılı yasa ile ilgili çalışma yapmak üzere Türk Eczacıları Birliği'ni temsil eden iki kişinin de yer aldığı bir komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyon 01.02.2005 tarihinde İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nde bir toplantı yapmış ve tasarıdaki önemli hususları belirlemişlerdir. 20.06.2005 tarihinde TEB Genel Merkez Binasında Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu'nun katkılarıyla eczacı milletvekillerinin de bulunduğu bir çalışma toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanunda özlü bir değişikliği içeren bir metne son şekli verilmiş ve Hükümet tasarısı şeklinde Parlamente'ye sevk edilmesini sağlamak üzere Sağlık Bakanlığı'na gönderilmiştir. Yasa taslağı ile ilgili olarak Sağlık Bakanı Prof.Dr.Recep Akdağ ile görüşmeler yapılmıştır.

9-10 Haziran 2006 tarihlerinde Kuşadası'nda yapılan TEB 35. Dönem Merkez Heyeti 1. Bölgelerarası Toplantı'da 6197 Sayılı Yasada yapılması planlanan değişiklikler gündeme alınmıştır. Ayrıca 25 Mayıs 2006 tarihinde AK Parti Diyarbakır Milletvekili Aziz Akgül'ün hazırladığı ve Meclis Başkanlığına sunduğu, sağlıklı olsun olmasın tüm girişimcilerin sorumlu doktor, diş hekimi, eczacı ve veteriner çalıştırmaları koşuluyla tıp merkezi, poliklinik, eczane, muayenehane ve hayvan hastanesi açmalarına olanak sağlayan yasa teklifi toplantının en önemli gündem maddesi olmuştur. Son za-

manlarda zincir eczanelere olanak sağlamaya giden bu tür olaylar büyük tepki toplamakla birlikte 6197 sayılı yasanın önemi arttırmıştır.

6197 sayılı yasa son şeklini alırken düzeltilmesi gereken bazı hususlar eczacıları bir araya getirmiş ve konu 27-28 Temmuz 2006 tarihlerinde düzenlenen TEB 35. Dönem Merkez Heyeti 3. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısında değerlendirilmiştir. Bu toplantıda TEB Merkez Heyeti ve Eczacı Odası Başkanları 6197 sayılı yasa ile ilgili olarak görüş birliğine varmış ve eczacılık mesleğine yönelik tehdit olacak gelişmelere karşı birlik ve beraberlik içinde mücadele edilmesi kararı verilmiştir. Bu karar gereği Merkez Heyeti'nin Sağlık Bakanlığı ile gerçekleştirdiği görüşme sonucunda, 15 Ağustos 2006 tarihinde TEB Merkez Heyeti ile 47 Eczacı Odası Başkanının katılımıyla Sağlık Bakanı Prof.Dr.Recep Akdağ'ı ziyaret etmişlerdir.

Yapılan görüşmede 6197 sayılı Yasada "Eczacı eczanenin sahibi ve mesul müdürüdür" ibaresinin yer alması ve eczane açmak için 'Bölge Eczacı Odasının olur belgesi'nin istenecek yazılı belgelere ilave edilmesi talebi TEB Merkez Heyeti ve Eczacı Odası Başkanları tarafından Bakan'a iletilmiştir. Muvazaalı eczanelerin açılmasını engellemek açısından büyük önem taşıyan bu konuda eczacı odalarının yetkileri vurgulanarak bir mesleği denetleyecek en iyi mekanizmanın kendi meslek örgütü olduğu, dolayısıyla yeni eczane açılışında odanın onayı olması gerektiği belirtilmiştir. Bakan muvazaalı eczaneler konusunda uzmanlar ile birlikte çalışma yapacaklarının sözünü vermiş, ayrıca yasanın, mesleğin tek temsilcisi olan Türk Eczacıları Birliği'nin istediği doğrultuda şekillendirilerek çıkmasını sağlamak için elinden geleni yapacağını belirtmiştir.

Türk Eczacıları Birliği'nin koordinatörlüğünde Sağlık Bakanlığı tarafından onaylanan zorunlu eğitim programları ile serbest eczacıların mesleki bilgilerini güncelleştirmeleri ve halk sağlığının korunması amaç edinilmektedir.

Bakan Akdağ ilaçların kesinlikle serbest eczaneler dışında satılmasının Sağlık Bakanlığı'nca kabul edilemeyeceğini ve böyle bir uygulamanın gerçekleşmeyeceğini söylemiş, kendilerinin böylesi bir beyanı ve çalışması olmadığını vurgulamıştır. Avrupa Birliği'ne uyum için ilaçların sınıflandırılabilirliğini, bununla ilgili olarak da Türk Eczacıları Birliği'nin görüşünün alınacağını belirtmiştir. Bakan "Bu Hükümet ve ben burada olduğumuz sürece zincir eczane hayata geçmez ve ilaç da market raflarında satılmaz" demiştir.

Olumlu bir havada geçen görüşmede Bakan Akdağ kendisine aktarılan konulara sıcak baktığını ve 6197 sayılı yasanın revize edilmiş halinin 15 gün içinde meclise havale edileceğini bildirmiştir.